

Сарајево, 17.01.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 10.01.2022. – 14.01.2022.**

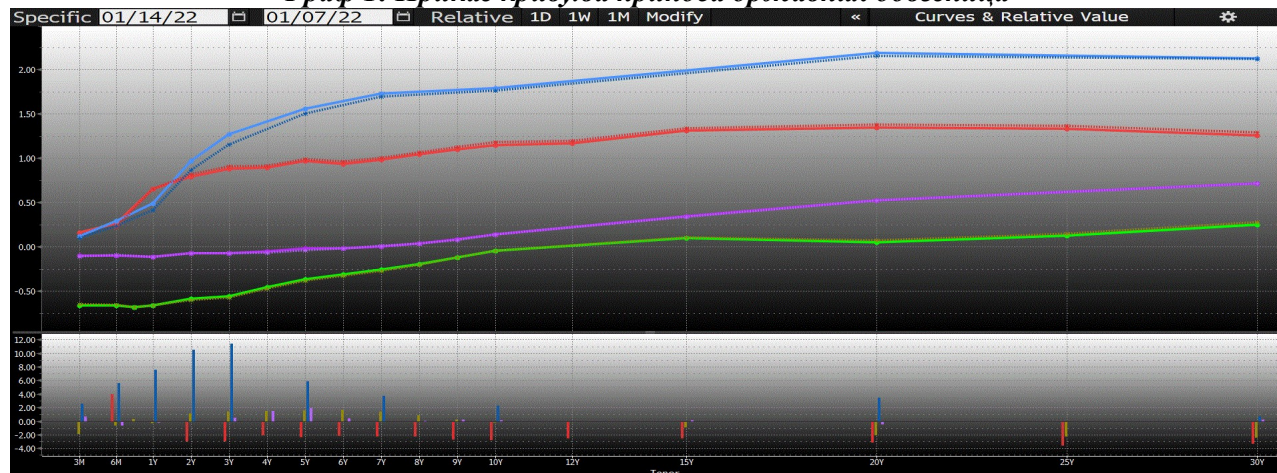
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	7.1.22	-	14.1.22		7.1.22	-	14.1.22		7.1.22	-	14.1.22		7.1.22	-	14.1.22	
2 године	-0,59	-	-0,58	↗	0,86	-	0,97	↗	0,83	-	0,80	↘	-0,05	-	-0,07	↘
5 година	-0,38	-	-0,36	↗	1,50	-	1,56	↗	1,00	-	0,97	↘	-0,04	-	-0,02	↗
10 година	-0,04	-	-0,05	↘	1,76	-	1,78	↗	1,18	-	1,15	↘	0,14	-	0,14	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	7.1.22	-	14.1.22	
3 мјесеца	-0,621	-	-0,643	↘
6 мјесеци	-0,658	-	-0,665	↘
1 година	-0,646	-	-0,647	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 14.01.2022. године (пуне линије) и 07.01.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Почетком седмице члан ИВ ЕЦБ Schnabel је, окривљујући поремећаје ланаца понуде и вишак уштеђевина, изјавила да ће ЕЦБ можда морати да ревидира прогнозе инфлације навише услед настојања ЕУ да смањи емисију угљен-диоксида и да се преусмјери ка зеленој енергији. Посљедње доступне прогнозе ове институције указују на раст инфлације у еврозони на 3,2% у овој години, након чега се очекује успорење на 1,8% током 2023. и 2024. године. Такође, нови предсједник Deutsche Bundesbank Nagel је изјавио да тренутно као већи ризик види могућност да инфлација остане на високом нивоу дуже него што се сада очекује, те да у сваком случају креатори монетарне политике треба да буду „у приправности“. Ипак, изјаве осталих званичника ЕЦБ су углавном потврдиле да је став ЕЦБ о привременом карактеру високе инфлације непромијењен. Члан УВ ЕЦБ Rehn је изјавио да се боље фокусирати на темељну инфлацију, која искључује трошкове енергије и хране, а која „више говори о динамици инфлације“. Додао је да будућа инфлација зависи од тога да ли ће доћи до формирања спирале плата, те да проблеми у ланцима снабдијевања

још увијек не воде ка одрживој инфлацији уколико не произведу снажно повећање плата. Његов колега De Galhau је изјавио „налазимо се веома близу врхунца инфлације“. Након тога потпредсједник ЕЦБ De Guindos је изјавио да ће „инфлација сигурно пасти“, али да би главни ризик по прогнози инфлације у кратком року могао да буде еволуција цијена енергената. Додао је да ће се проблемима у ланцима снабдијевања прије или касније посветити пажња, тако да неће наставити да имају исти утицај као што је био случај у 2021. години, те да би други кругови ефеката, као одговор на привремени раст инфлације, требало да буду избјегнути. Процјену ризика по инфлацију током наредних 12 мјесеци De Guindos је описао као „умјерено нагнути ка више“, док су у средњем року ови ризици „уравнотежени“. Главни економиста ЕЦБ Lane, је изјавио да очекује солидан економски раст у Европи у периоду 2022-2024. године, те да плате и навике потрошње не указују на то да би могло да дође до брзог повећања темељне стопе инфлације, као и да би инфлација требало да се смањи на ниво испод 2% у 2023. и 2024. години. Такође, поновио је ранији став да је мало вјероватно да током ове године дође до повећања каматних стопа ЕЦБ. На крају прошле седмице предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ЕЦБ очекује да ће покретачи инфлације успорити током ове године и да ће бити подузете све потребне мјере како би се осигурало постизање циљаног ниво инфлације од 2% у средњем року.

Приноси обвезница еврозоне до средине протекле седмице нису биљежили веће промјене, након чега су у сриједу и четвртак смањени. Ипак, на крају седмице приноси обвезница еврозоне су кориговани навише, тако да на седмичном нивоу нису забиљежене веће промјене код приноса обвезница сигурнијих чланица еврозоне, док су приноси италијанских обвезница смањени између 2 и 4 базна поена.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености – ЕЗ НОВ	7,2%	7,2%	7,3%
2.	Стопа незапослености – Италија НОВ	9,3%	9,2%	9,4%
3.	Стопа незапослености – Белгија НОВ	-	5,9%	6,0%
4.	Стопа незапослености – Ирска ДЕЦ	-	5,1%	5,2%
5.	Sentix индекс повјерења инвеститора – ЕЗ ЈАН	13,0	14,9	13,5
6.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) НОВ	1,5	-1,3	1,8
7.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) НОВ	0,8%	-1,5%	0,2%
8.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г) НОВ	-	7,4%	5,5%
9.	Индустријска производња – Финска (Г/Г) НОВ	-	5,4%	5,1%
10.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г) НОВ	0,6%	4,8%	-0,7%
11.	Индустријска производња – Италија (Г/Г) НОВ	3,7%	6,3%	1,9%
12.	Индустријска производња – Грчка (Г/Г) НОВ	-	8,0%	16,5%
13.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г) НОВ	-	-29,2%	-10,9%
14.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г) НОВ	-	26,0%	17,3%
15.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г) НОВ	-	10,6%	9,9%
16.	БДП – Њемачка (Г/Г) 2021. година	2,7%	2,7%	-4,6%
17.	Биланс буџета (у односу на БДП) Г/Г 2021. година	-5,5%	-4,3%	-4,3%
18.	Индекс veleпродајних цијена – Њемачка (Г/Г) ДЕЦ	-	16,1%	16,6%
19.	Стопа инфлације – Холандија ДЕЦ	-	6,4%	5,9%
20.	Стопа инфлације – Француска (финал.) ДЕЦ	3,4%	3,4%	3,4%
21.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.) ДЕЦ	6,7%	6,6%	5,5%
22.	Јавни дуг Италија – Италија (у милијардама EUR) НОВ	-	2.694,2	2.710,3
23.	Малопродаја – Италија (Г/Г) НОВ	10,6%	12,5%	4,0%
24.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) финал. НОВ	-1,9%	1,1%	1,6%

САД

Предсједник Феда из Ричмонда Barkin је изјавио да би повећање референтне каматне стопе у марту било могуће, те је истакао како очекује да ће се инфлаторни притисци ублажити некад касније током године.

Предсједник Феда Powell је изјавио да ће Фед временом повећавати референтну каматну стопу, уколико се инфлаторни притисци задрже на високим нивоима дуже од очекивања. Такође, нагласио је да је висока инфлација озбиљна пријетња постизању нивоа максималне запослености, те да уколико се високи нивои инфлације укоријене у америчку привреду, рестриктивнија монетарна политика ће бити неизбјежан потез, који би, у коначници, могао довести до рецесије и лошијег положаја радника. Предсједник Феда из Атланте Bostic, је изјавио да ће висока инфлација и снажан опоравак америчке привреде захтијевати од Феда повећање референтне каматне стопе најмање три пута ове године, почевши од марта. Истог става је и предсједница Феда из Clevelenda Master, која је традиционално заговарала већи раст каматних стопа од својих колега.

У сриједу је објављен податак о стопи инфлације, која је у децембру забиљежила највиши годишњи ниво у посљедњих скоро 40 година (7,0%), а што је у складу са очекивањима. У истом периоду индекс потрошачких цијена који искључује цијене прехранбених производа и енергената је повећан на највиши ниво од 1991. године (5,5%).

Такође је у сриједу објављен Федов извјештај о стању америчке привреде Beige Book, у којем је истакнуто да је привреда САД у посљедњим седмицама прошле године биљежила раст „скромним“ темпом у поређењу са претходним извјештајем који је наводио „скроман до умјерен“ темпо раста. Упркос скромном темпу раста, потражња за материјалима и инпутима, те потражња за радном снагом у производном сектору и даље је остала повећана.

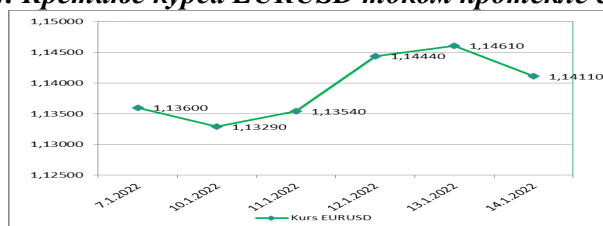
Предсједник Феда из New Yorka Williams је у петак изјавио да, као што је пандемија слиједила сопствени сценарио, очекује да ће и кретање стопе инфлације бити другачије од претходних циклуса. Са успоравањем економског раста и постепеним рјешавањем ограничења понуде, Williams очекује да ће стопа инфлације бити смањена на око 2,5%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно Стање	Претходни период
1.	Велепродајне залихе (М/М) финал	НОВ	1,2%	1,4%
2.	МБА апликације за хипотекарне кредите	7. јануар	-	1,4%
3.	Стопа инфлације (Г/Г)	ДЕЦ	7,0%	6,8%
4.	Произвођачке цијене финалне потражње (М/М)	ДЕЦ	9,8%	9,8%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	8. јануар	200.000	230.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених	1. јануар	1.733.000	1.559.000
7.	Малопродаја (М/М)	ДЕЦ	-0,1%	-1,9%
8.	Индекс увозних цијена (М/М)	ДЕЦ	0,2%	-0,2%
9.	Индекс извозних цијена (М/М)	ДЕЦ	0,3%	-1,8%
10.	Индустријска производња (М/М)	ДЕЦ	0,2%	-0,1%
11.	Искориштеност капацитета	ДЕЦ	77,0%	76,5%
12.	Индекс расположења потрош. У. из Мичигена (прел.)	ЈАН	70,0	68,8

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1360 на ниво од 1,1411.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Економија Велике Британије је током новембра 2021. године забиљежила снажан раст и коначно је премашила ниво који је забиљежен прије него је економија први пут утонула у „lockdown“. Услуге су дале највећи допринос економском расту, а потакнуле су веће продаје него што се очекивало током Црног петка као и уочи Божића, што је даље погодовало малопродаји као и активностима транспорта и складиштења. Након ових података министар финансија Sunak је изјавио да је неvjероватно видјети да се економија враћа на претпандемијске нивое.

Из ВоЕ је саопштено да би банке у Великој Британији требало да буду „амбициозне“ приликом правилног квантификовања ризика климатских промјена или ће се суочити са интервенцијом регулатора уколико у томе не успију. Банке би требало посебну пажњу да обрате на то како инкорпорирају ризике везане за климатске промјене у пословне стратегије, како доносе одлуке и како преузимају ризике, наведено је у писму које је ВоЕ упутила челницима банака везано за питање супервизорских приоритета у години која слиједи. У писму је, такође, наведено да ће се наставити са ширим спектром супервизорских алата у оним сегментима гдје се оцијени да је начињен недовољан прогрес. ВоЕ је истакла да је већина банака фокусирана на пословне прилике које су резултат климатских промјена, иако оне представљају већи пословни ризик који је предвидив и захтијева акцију.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (М/М)	НОВ	0,4%	0,9%
2.	Индустријска производња (Г/Г)	НОВ	0,5%	0,1%
3.	Прерађивачка производња (Г/Г)	НОВ	-0,3%	0,4%
4.	Грађевински сектор (Г/Г)	НОВ	3,1%	6,8%
5.	Услужни сектор (М/М)	НОВ	0,5%	0,7%
6.	Трговински биланс (у млрд GBP)	НОВ	-14,300	-11,337
				-11,807

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,83586 на ниво од 0,83456, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3588 на ниво од 1,3675.

ЈАПАН

Kyodo News су извјестиле да Влада Јапана разматра продужење забране уласка нерезидентима у земљу, најмање до краја фебруара. Очекује се да ће премијер Kishida објавити продужење те забране, која је на снази од 30. новембра прошле године са појавом првог случаја омикрон соја. Од 9. јануара па до краја јануара су уведена ограничења у три региона у Јапану због ширења вируса.

Гувернер ВоЈ Kuroda је изјавио да се очекивало да ће се инфлација постепено повећавати због раста цијене енергије и очекиваног раста потражње који је подстакнут умјереним опоравком економије. Истраживање које је спровела ВоЈ у периоду од 5. новембра до 1. децембра прошле године је показало да проценат домаћинстава која очекују да ће цијене бити веће у наредној години је око 78,8%, виши него у септембру (68,2%), достигнувши тиме и највиши ниво од септембра 2019. године.

Reuters је објавио да ће Влада Јапана направити процјену да ли ће њен примарни буџет бити уравнотежен у фискалној 2026. години и то годину дана раније од претходне пројекције од прије шест мјесеци. Ревидирана пројекција би претпоставила сценарио за снажан економски опоравак од кризе изазване Ковид19, као и за веће пореске приходе. Независно од ове пројекције, Влада је поставила циљ како би постигла примарни буџетски биланс, изузимајући издавање нових обвезница и трошкове финансирања дуга, до фискалне 2025. године, што је кључни показатељ за дијагностицирање фискалног здравља земље. Иначе, циљ за дати буџет је неколико пута пролонгиран због одлагања фискалне реформе.

Креатори монетарне политике ВоЈ расправљају о томе колико брзо могу да почну са евентуалним повећањем каматних стопа, што би се могло десити чак и прије него што инфлација достигне циљани ниво од 2%. Иако стварно повећање каматних стопа није неизбјежно и ВоЈ је на путу да

задржи ултрастимулативну политику барем до краја ове године, финансијска тржишта можда потцијењују њену спремност да постепено укине свој некадашњи радикални програм подстицаја. Брижљиво формулисана обећања ВоЈ да ће монетарну политику одржавати прилагодљивом, односе се само на стално упумпавање новца у оптицају на тржишту, а не на задржавање каматних стопа на тренутно ниским нивоима.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс (прелим.)	НОВ	102,9	103,0
2.	Концидирајући индекс (прелим.)	НОВ	93,4	93,6
3.	Текући рачун (у милијардама ЈПЈ)	НОВ	589,8	897,3
4.	Трговински биланс (у милијардама ЈПЈ)	НОВ	-650,5	-431,3
5.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г)	ДЕЦ	3,8%	3,7%
6.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г)	ДЕЦ	3,5%	3,4%
7.	Банкроти (Г/Г)	ДЕЦ	-	-9,67
8.	Поруџбине машинских алата (прелим.)	ДЕЦ	-	40,5%
9.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г)	ДЕЦ	8,8%	8,5%

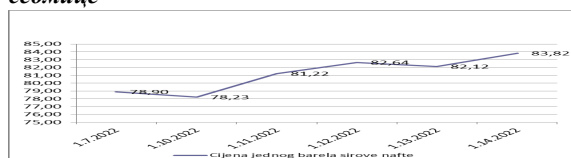
ЈПЈ је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPЈ забиљежио пад са нивоа од 131,29 на ниво од 130,35. ЈПЈ је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPЈ забиљежио пад са нивоа 115,56 на ниво од 114,19.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 78,90 USD (69,45 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је углавном имала тенденцију раста. Благи пад цијене забиљежен је у понедјељак како је забринутост око испоруке нафте због проблема у Казахстану и Либији стављена у други план, те је већи ефекат код инвеститора имао податак о глобалном расту броја заражених новим сојем вируса. Међутим, већ наредног дана цијена нафте је повећана под утицајем смањене понуде и очекивања да сој вируса омикрон неће имати снажан негативан ефекат на глобални опоравак тражње. Из EIA сматрају да ће производња током 2023. године вјероватно расти на нови годишњи максимум од 12,4 милиона барела дневно, чиме ће надмашити претходни рекордни волумен од 12,3 милиона барела дневно, који је постигнут 2019. године. У наредним данима цијена је наставила да се повећава, те је достигла највиши ниво у посљедња два мјесеца под утицајем сужавања понуде и смањене забринутости око негативних ефеката омикрон соја вируса по тражњу за овим енергентом. Благи пад цијене забиљежен је у четвртак, али је цијена и даље остала изнад 82 долара по барелу под утицајем очекивања да ће снажнији економски опоравак подстаћи потражњу, док су раст залиха нафте у САД и висока инфлација ограничили губитке. На крају седмице цијена нафте је наставила са растом, те је забиљежен четврти седмични узастопни раст под утицајем ограничења у дијелу понуде, али и депрецијације долара, упркос информацијама које сугеришу да ће Кина ослободити резерве нафте у периоду око Лунарне нове године. Цијена нафте је на седмичном нивоу забиљежила раст од 6,24%. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 83,82 USD (73,46 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.796,55 USD (1.581,47 EUR).

До средине седмице цијена злата је имала тенденцију раста. Инвеститори су процјењивали коментаре председника Феда Powella, који је истакао да ће Фед спријечити да висока инфлација постане усидрена, док су и даље присутна повећана очекивања око раста референтне каматне стопе Феда у марту. Након што се председник Феда Powell обавезао да ће учинити све што је потребно како би обуздао инфлацију, али је, такође, сигнализирао да ће Фед вјероватно редуцирати биланс током 2022. године, цијена злата је наставила са тенденцијом раста. Даљи раст цијене злата био је под утицајем података за инфлацију у САД који су показали да је инфлација достигла највиши ниво у скоро посљедње четири деценије. Овакви подаци стварају додатни притисак на Фед и његове активности у правцу сузбијања цјеновних притисака.

World Gold Council је објавио нове прогнозе за кретање злата у овој години, у којим је истакнуто да би цијена овог племенитог метала могла наставити динамику кретања као и у прошлој години.

Увоз злата у Индију, који има утицај на дефицит текућег рачуна земље, је током периода април- децембар повећан. У децембру 2021. године увоз злата је повећан на 4,8 милијарди долара, док је у истом периоду претходне године овај податак износио 4,5 милијарде долара. Талас увоза злата током посљедњих девет мјесеци у Индију утицао је да се трговински дефицит продуби на 142,44 милијарде долара у периоду април – децембар 2021. године.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.817,94 USD (1.593,15 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је повећана за 1,19%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

